

N:o 56.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående anslag för Sveriges deltagande i 1907 års internationella idrotts- och turistutställning i Berlin; gifven Stockholms slott den 22 februari 1907.

Under åberopande af bifogade utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att till bestridande af kostnader för Sveriges deltagande i 1907 års internationella idrotts- och turistutställning i Berlin på extra stat för år 1908 anvisa ett anslag af 15,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år af tillgängliga medel förskjuta ifrågavarande belopp.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen!

Under Hans Maj:ts

Min Allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Julius Juhlin.

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stock-
holms slott den 22 februari 1907.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

Departementschefen, statsrådet Juhlin anförde härefter:

Sedan chefen för utrikesdepartementets handelsafdelning uti skrifvelse den 21 december 1906 meddelat centralföreningen för idrottens främjande, svenska turistföreningen samt turisttrafikförbundet, att en internationell idrotts- och turistutställning komme att mellan den 20 april och den 5 maj 1907 anordnas i Berlin, hafva styrelserna för nämnda föreningar med anledning af berörda meddelande utsett delegerade att gemensamt bilda en kommitté för att organisera Sveriges deltagande i utställningen.

Uti en till Kungl. Maj:t ingifven skrift hafva nu dessa kommitterade i underdånighet anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes för underlåtande af Sveriges deltagande i nämnda utställning bevilja ett statsunderstöd af 15,000 kronor.

Enligt programmet för utställningen vore, uppgifva kommitterade, utställningen afsedd att anordnas i det nya utställningspalatset vid Berlins zoologiska trädgård. Den i stor skala tilltagna utställningen skulle omfatta 12 olika grupper, nämligen:

- 1) hästsport,
- 2) vattensport,
- 3) cykelsport,
- 4) diverse spel,
- 5) vintersport,
- 6) turistväsen,
- 7) gymnastik och fäktning,
- 8) luftsegling,
- 9) jakt- och skytteväsen,
- 10) beklädnad för sport- och jaktändamål,
- 11) litteratur, konst och fotografier, berörande sport, samt
- 12) utställning af hederspris, förvärfvade af enskilda sportsmän samt sportföreningar.

Kommitterade anföra vidare.

Det vore ett beklagligt faktum, som hvarje i utlandet anställd eller resande svensk nogsamnt kunnat konstatera, huru ofullständig kännedomen om Sverige och svenska förhållanden ännu vore i utlandet. Sverige låge ju vid sidan af de stora allfarvägarna och vore därför lätt utsatt för faran att blifva bortglömdt af den stora världen, i hvars bristande kännedom om detsamma tvifvelsutän läge en icke så ringa fara.

Väl hade från svensk sida under de senare åren gjorts åtskilliga ansträngningar för att sprida kunskap om Sverige. Riksdagen hade anvisat medel till utgifvande på engelska och franska språken af den stora handboken öfver Sverige, svenska turistföreningen och turisttrafikförbundet hade arbetat på främjande af turisttrafiken från utlandet till Sverige samt utgifvit trycksaker, hvilka kraftigt bidragit att göra landet känt, och svenska idrottsmän hade med utmärkelse deltagit uti utlandets stora sportfester.

Detta vore dock icke nog. Ville Sverige med utsikt till framgång häfda sin plats bland nationerna såsom en, med hvilken man räknade, måste alla de vägar, som förde till detta mål, anlitas. Helt visst vore

deltagandet i de internationella utställningarna en sådan väg, väl värd att uppmärksammas. Svenskarna hade ju i regel med stor utmärkelse deltagit uti flertalet världsutställningar. Då nu en utställning ägde rum på områden, där Sverige med afgjord framgång kunde uppträda, vore så mycket mer skäl att begagna tillfället att göra landet känt och aktadt. Med den ideella synpunkten förenade sig härvid den praktiska. Den svenska tillverkningen af idrottsredskap — skidor, kälkar, skridskor m. m. — behöfde göras mer känd i Tyskland, på det att den afsättning af sådana varor, som redan ägde rum, kunde ökas. Och den tyska turisttrafiken på Sverige, hvars stora betydelse för våra järnvägar vore väl känd, skulle förvisso, om Sverige på ett verkligen vackert och värdigt sätt deltog i utställningen i Berlin, däraf röna ett alldeles direkt och gynnsamt inflytande. Slutligen skulle äfven Sveriges deltagande i den nu ifrågavarande utställningen säkert bidra att närmare tillknyta de band, som förenade Sverige med dess tyska grannar, med hvilka det hade så många gemensamma intressen. Starka skäl talade sålunda för deltagande från svensk sida uti idrotts- och turistutställningen i Berlin.

Beträffande utställningsföremål ägde kommittén tillfälle att anordna deltagande inom de flesta af förut uppräknade grupper, och hade densamma redan skaffat sig full trygghet för att utställningen skulle kunna blifva sådan, att den gjorde Sverige heder. En stor del lämpliga utställningsföremål förefunnes redan i de nämnda föreningarnas ägo, och kommittén hade hos affärsfirmor, föreningar och enskilda personer mött ett lifligt intresse för hopbringandet af en verkligt representativ samling alster af svensk sportindustri, svenska bilder och nationella föremål, som kunde få utlandets intresse.

Svårare syntes kommitténs arbete blifva att hopbrinka de för den svenska utställningens anordnande nödvändiga medlen. Kommittén hade beräknat kostnaden för ett värdigt deltagande från Sveriges sida i utställningen till omkring 50,000 kronor, hvaraf åtginge till hyra för lokalen — omkring 700 kvadratmeter — 16,000 kronor samt för anordning af två större dioramor omkring 10,000 kronor. Frakter, inredning af lokalen, montering, anskaffning och uppställning samt nedtagning och slutligen byrå-, expeditions- och diverse kostnader syntes komma att uppgå till väl 25,000 kronor.

De föreningar, som tagit initiativet till kommitténs bildande, centralförbundet för idrottens främjande, svenska turistföreningen och turisttrafikförbundet, hade stora utgifter för främjande af de mål, för hvilka föreningarna arbetade, och hade därför icke kunnat anslå mer än 10,000 kronor gemensamt för utställningen i Berlin. Kommittén måste sålunda

anskaffa ytterligare 40,000 kronor. Af detta belopp hade kommittén hopp om att kunna erhålla 25,000 kronor genom anlåtande af enskilda intresserade personers offervillighet, och vägade kommittén ifrågasätta att återstoden, 15,000 kronor, finge utgå af statsmedel.

De skäl, kommittén anförde för Sveriges deltagande i ifrågavarande utställning, syntes kommittén äfven tala för att staten skulle lämna sitt bidrag till utställningen. Såsom särskildt tungt vägende skäl för statsbidrag ville kommittén i underdånighet anförda, att utställningen utan tvivel komme att icke oväsentligt främja sommarens och väl äfven den följande vinterns turistresor till Sverige och därigenom öka persontrafiken på de svenska statsbanorna, samt att en utställning af alstren af svensk industri på idrottsområdet icke kunde undgå att blifva äfven af nytta för utvecklandet af Sveriges handelsförbindelser med Tyskland.

Öfver denna framställning har järnvägsstyrelsen, till följd af nådig remiss, afgifvit utlåtande och därvid uttalat sig för bifall till ansöknin- gen under framhållande, det lusten att företaga turistresor till Sverige otvifvelaktigt skulle väckas hos en betydande del af det säkerligen mycket stora antal personer, som komme att besöka ifrågavarande ut- ställning, hvilket väl finge antagas skola tillföra statens järnvägar en icke oväsentligt ökad persontrafik.

Sedermera har jämväl kommerskollegium uti afgifvet underdånigt utlåtande på af kommitterade anförda skäl tillstyrkt bifall till ansök- ningen, särskildt som deltagande från Sveriges sida syntes vara af viss betydelse äfven ur synpunkten af industriens intressen.

Den utställning, hvarom nu är fråga, kommer, att döma af den uppmärksamhet, som andra länder ägnat densamma, helt visst att vinna en storartad tillslutning. Så har, enligt hvad i utrikesdepartementet upplysts, Österrike redan under år 1906 betingat sig plats för en sär- skild afdelning, och från Frankrike och Norge hafva inkommit framställ- ningar om beredande af platser för deltagande. Ännu lär det vara möjligt att bereda Sverige ett värdigt rum på utställningen. Då Norge och andra turistländer kunna förväntas blifva representerade vid denna utställning, skulle ett uteblifvande å Sveriges sida kunna, synes mig, verka menligt för Sveriges intressen. Äfven af det skäl att utställnin- gen omfattar ett område, inom hvilket Sverige intager en framstående ställning och där det bör kunna med framgång täfla med andra länder, vore det, enligt mitt förmenande, beklagligt, om Sverige komme att sak-

Departements-
chefens
yttrande.

nas vid utställningen. Det belopp, som skulle af statsmedel erfordras för att Sverige skall kunna på ett värdigt sätt deltaga i utställningen, synes mig också vara lämpligen begränsadt.

Jag får alltså hemställa, det Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att till bestridande af kostnader för Sveriges deltagande i 1907 års internationella idrotts- och turistutställning i Berlin på extra stat för år 1908 anvisa ett anslag af 15,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under innevarande år af tillgängliga medel förskjuta ifrågavarande belopp.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

J. V. Wallin.